

W

nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 2 (118) luty 2021

Dlaczego warto czytać książki?

- „Kto czyta książki, żyje podwójnie”

str. 8-9

Dziedziczenie gospodarstw

- przepisy

str. 5

Pakiet „Super Rolnik 2021”

- specjalna oferta ubezpieczeniowa

str. 14

Spis treści

Aktualności

OSM Radomsko nominowanystr. 3

Dopłaty do materiału siewnegostr. 3

Gdzie zbadać opryskiwacz polowystr. 4

Konsultacje publicznestr. 4

Podatek akcyzowystr. 4

MIRiW o warzywach i owocachstr. 5

Specjalista radzi

Dziedziczenie gospodarstw rolnychstr. 6

Samorząd rolniczy

Działania izby rolniczejstr. 7

Temat numeru

Dlaczego warto czytać książki?str. 8-9

Dobre praktyki w rolnictwie

Jęczmień jarystr. 10-11

Ochrona przed ASFstr. 12

Planowanie produkcjistr. 13

Ubezpieczajmy się u siebie

Super rolnikstr. 14

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Sok pomarańczowystr. 15

Smaki i pasje z regionu

„moja Wieś, moja Polska”str. 16

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja: Materiały do gazety
Sylwia Skulimowska – 604 627 197
sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl
Reklama: Piotr Kociołek – 692 467 000
piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce: Adobe Stock.

Dlaczego warto czytać książki str. 8-9

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące. Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczenia na stronie www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o.,
ul. Beskidzka nr 124,
91-610 Łódź, tel. 42 632 70 21
Projekty i druk: www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Beskidzka nr 124, 91-610 Łódź
tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31,
www.izbarolnicza.lodz.pl, info@izbarolnicza.lodz.pl

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

Biura Powiatowe	Przewodniczący/ Delegat	Adres biura	Telefon/@
Bełchatów	Piotr Kociołek Janusz Frydrychowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Bełchatów	511 124 504 bpbełchatow@izbarolnicza.lodz.pl
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510 474 851 bpbrzeziny@izbarolnicza.lodz.pl
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	ul. Podrzeczna 18 99-300 Kutno, pok. 117	510 474 825 bpkutno@izbarolnicza.lodz.pl
Łask	Bronisław Węglewski Iwona Mamzer	ul. Narutowicza 17 98-100 Łask	510 474 871 bpłask@izbarolnicza.lodz.pl
Łęczyca	Zbigniew Marczak Krzysztof Ogórek	ul. Przedrynek 2, parter 99-100 Łęczyca	510 474 825 bpłeczyca@izbarolnicza.lodz.pl
Łowicz	Roman Wodzyński Waldemar Wojciechowski	ul. Starościńska 1 99-400 Łowicz, pok. 213	510 474 800 bpłowicz@izbarolnicza.lodz.pl
Łódź-Wschód	Michał Owczarek Marcin Derach	ul. Beskidzka nr 124 91-610 Łódź, pok. 2	510 474 874 bplodz-wsch@izbarolnicza.lodz.pl
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	Starostwo Powiatowe ul. Kwiatowa 1a 26-300 Opoczno, pok. C16	510 474 870 bpopoczno@izbarolnicza.lodz.pl
Pabianice	Grzegorz Antoniewski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510 474 865 bpbabianice@izbarolnicza.lodz.pl
Pajęczno	Paweł Sikora Jarosław Gasiński	ul. 1 Maja 13/ 15 98-330 Pajęczno, pok. 14	510 474 813 bppajeczno@izbarolnicza.lodz.pl
Piotrków Tryb.	Janusz Terka Szymon Bogusławski	Starostwo Powiatowe Al. 3 Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510 474 861 bpiotrkow@izbarolnicza.lodz.pl
Poddębice	Ewa Bednarek Leszek Chmielecki	GS Samopomoc Chłopska ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510 474 725 bppoddebice@izbarolnicza.lodz.pl
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6 97-500 Radomsko, pok. 210	510 474 801 bpradomsko@izbarolnicza.lodz.pl
Rawa Maz.	Sylwester Libera Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5 96-200 Rawa Maz., pok. 58	510 474 850 bprawa@izbarolnicza.lodz.pl
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	Starostwo Powiatowe Plac Wojewódzki 3 98-200 Sieradz, pok. 309	511 124 538 bpsieradz@izbarolnicza.lodz.pl
Skierniewice	Jacek Ossowicz Roman Rosiński	ul. Konstytucji 3 Maja 6 96-100 Skierniewice	510 474 841 bpskierniewice@izbarolnicza.lodz.pl
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Paweł Rochala	ul. Św. Antoniego 41 97-200 Tomaszów Maz., pok. 20	510 474 862 bptomaszow@izbarolnicza.lodz.pl
Wieluń	Krzysztof Wróbel Zbigniew Szudlarek	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510 474 804 bpwielun@izbarolnicza.lodz.pl
Wieruszów	Jerzy Karsznia Adam Ciećka	ul. Waryńskiego 14 98-400 Wieruszów	510 474 804 bpwieruszow@izbarolnicza.lodz.pl
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Nowak	ul. Ceramiczna 10 98-220 Zduńska Wola	510 474 793 bpzdunska.wola@izbarolnicza.lodz.pl
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycka 24 95-100 Zgierz	510 474 738 bpzgierz@izbarolnicza.lodz.pl

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-342 Łódź ul. Swojska 4	42/640-68-53, 640-68-54 lodz@tuw.pl
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski ul. Kostromska 37	44/649-69-29, 649-69-80 piotrkowtrybunalski@tuw.pl
Oddział w Bełchatowie	97-400 Bełchatów ul. Wojska Polskiego 27 A	44/633-01-03 bełchatow@tuw.pl
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice ul. Jagiellońska 4	46/832-30-00, 832-36-49 skierniewice@tuw.pl
Oddział w Łowiczu	99-400 Łowicz ul. Zduńska 51	46/837-00-79 łowicz@tuw.pl
Oddział w Kutnie	99-300 Kutno ul. Zduńska 9	24/254-17-00 kutno@tuw.pl
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, ul. Rynek 19	43/822-33-99 fax: 822-38-68 sieradz@tuw.pl
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8	24/721-01-61 leczyca@tuw.pl
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4	44/683-51-05, 683-21-27 radomsko@tuw.pl

OSM RADOMSKO nominowane do Europejskiej Nagrody za Innowacje Spółdzielcze

Spółdzielnia mleczarska OSM Radomsko oficjalnie nominowana w 5 edycji prestiżowej Europejskiej Nagrody za Innowacje Spółdzielcze organizowanej przez Cogeca, w kategorii „Tworzenie wartości społecznej”. Gratulujemy nominacji.

OSM Radomsko zostało zgłoszone przez Izbę Rolniczą Województwa Łódzkiego i Krajową Radę Izb Rolniczych.

Kolejny etap konkursu będzie polegał na dalszej selekcji zgłoszeń przez Komitet Organizacyjny. Do końca lutego zostaną ogłoszeni finaliści w poszczególnych kategoriach.

Więcej informacji o OSM Radomsko na stronie www.osmradomsko.pl

Konkurs ma na celu wyróżnienie wybitnych innowacji spółdzielczych w sektorach rolnictwa, żywności, ry-

bołówstwa i leśnictwa. Promuje wymiany najlepszych praktyk i transferu wiedzy oraz zachęca do jakościowego rozwoju procesów innowacyjnych – wszystko to z korzyścią dla rolników, obywateli UE oraz środowiska.

Tegoroczna, V edycja konkursu, skupia się na innowacjach umotywowanych zrównoważonością. Nagroda ma wyróżnić wybitne innowacje i tworzyć wartości, które aktywnie włączają kwestie zrównoważonego rozwoju (gospodarczego, społecznego i środowiskowego) do systemów przedsiębiorstw spółdzielczych, od ich koncepcji poprzez badania, aż po rozwój i marketing. Nagrodę mogą otrzymać produkty, usługi, projekty, programy i technologie, a także nowe modele biznesowe i struktury organizacyjne/zarządzania.

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Radomsku istnieje od 1936 roku. Początki istnienia spółdzielczości mleczarskiej na ziemi radomszczańskie sięgają przełomu XIX i XX w. Dziś OSM w Radomsku należy do ścisłej czołówki zakładów mleczarskich w kraju pod względem ilości skupowanego mleka, wartości przychodów, zyskowności oraz nakładów inwestycyjnych.

OSM w Radomsku w swoim wniosku zaprezentowała kampanię marketingową, której celem jest zaainspirowanie do zmiany podejścia w kilku aspektach: w działaniu dla wspólnego dobra, w budowaniu relacji oraz w kupowaniu polskich produktów przez konsumentów (budowanie pozycji silnego partnera biznesowego, działanie na korzyść własnej gospodarki). Tematyka kampanii jest bardzo rozległa, to m.in.: promocja polskich marek w kraju i za granicą, modele łączone marek oraz budowanie solidnego mechanizmu wzajemnych referencji.

Dopłaty do materiału siewnego - nowe stawki

Od 15 stycznia br. obowiązują zaktualizowane stawki dopłat za 2020 r. do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany.

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie nowych stawek dopłat do materiału siewnego weszło w życie 15 stycznia 2021 r. Decyzje o przyznaniu pomocy będą wydawane w terminie 60 dni od wejścia w życie tych przepisów. Po wydaniu decyzji o przyznaniu pomocy środki finansowe będą niezwłocznie przekazywane na rachunki bankowe rolników.

Aktualne stawki dopłat do 1 hektara powierzchni gruntów ornych za rok 2020 wynoszą:

- 67,98 zł - w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych lub mieszanek pastewnych sporządzonych z materiału siewnego gatunków lub odmian roślin zbożowych lub strączkowych wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 13 maja 2013 r.;

- 108,77 zł - w przypadku roślin strączkowych;
- 339,90 zł - w przypadku ziemniaków.

Dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany udzielane są w ramach pomocy de minimis w sektorze rolnym.

Źródło: ARIMR

Szanowni Państwo,

Miło mi poinformować o nominacji spółdzielni mleczarskiej OSM Radomsko do 5 edycji prestiżowej Europejskiej Nagrody za Innowacje Spółdzielcze, organizowanej przez Cogeca. OSM Radomsko zostało zgłoszone przez Izbę Rolniczą Województwa Łódzkiego i Krajową Radę Izb Rolniczych. Kolejny etap konkursu będzie polegał na dalszej selekcji zgłoszeń przez Komitet Organizacyjny. Do końca lutego zostaną ogłoszeni finaliści w poszczególnych kategoriach. Gratulujemy nominacji i życzymy sukcesu w kategorii „Tworzenie wartości społecznej”.

„Książka i możliwość czytania to jeden z największych cudów ludzkiej cywilizacji” napisała powieściopisarka Maria Dąbrowska. Pani Alicja Hans - kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej w Buczku, w artykule na stronie 8 i 9 miesięcznika „W nowej roli”, opisuje dlaczego warto i trzeba czytać książki. Zachęcamy zatem nasze dzieci do czytania książek, a przede wszystkim sami je czytamy.

W areale uprawy zbóż w Polsce jęczmień jary w siewie czystym zajmuje czwarte miejsce po pszenicy ozimej, pszenicy ozimym i życie ozimym, mając zdecydowanie duże znaczenie w całości kształcie gospodarki zbóż jarych. Pani Iwona Michalska z COBORU Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Sulejowie na stronie 10 i 11 przedkłada uniwersalność wykorzystania ziarna jęczmienia jarego zarówno w paszy, jak i w przemyśle spożywczym oraz przedstawia opis 12 nowych odmian zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze w roku 2021.

Wszystkiego dobrego!

Dromis Tomasz Węglewski

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Gdzie zbadać opryskiwacz polowy?

Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa informuje, że wykaz jednostek prowadzących badania opryskiwaczy ciągnikowych lub samobieźnych polowych opublikowany jest na stronie internetowej Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa pod adresem <http://piorin.gov.pl/srodki-ochrony-roslin/badanie-opryskiwaczy/>.

Wykaz obejmuje jednostki wykonujące badania opryskiwaczy ciągnikowych lub samobieźnych polowych (innych niż dozujące ciecz użytkową w pasach lub rzędach), które spełniają nowe wymagania, obowiązujące od 1 stycznia 2021 r.

Wykaz jednostek będzie na bieżąco aktualizowany. Podmioty, które dostosują badania do nowych wymogów mogą zgłaszać chęć zamieszczenia swojej jednostki na ww. liście do właściwego wojewódzkiego inspektoratu ochrony roślin i nasiennictwa.

Wykonywanie badań sprzętu do stosowania środków ochrony roślin w celu potwierdzenia jego sprawności jest działalnością wymagającą wpisu do rejestru prowadzonego przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa. Rejestry wszystkich podmiotów prowadzących działalność w powyższym zakresie udostępniane są przez wojewódzkich inspektorów pod adresem <http://piorin.gov.pl/srodki-ochrony-roslin/rejestry/>.

Rejestry, obejmują również jednostki, które świadczą usługi w zakresie badań:

- opryskiwaczy ciągnikowych i samobieźnych sadowniczych;
- opryskiwaczy wyposażonych w belkę opryskową montowanych na pojazdach kolejowych;
- sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin montowanego na pojazdach kolejowych;
- urządzeń przeznaczonych do zaprawiania nasion, innych niż przemysłowe;
- instalacji przeznaczonych do stosowania środków ochrony roślin w formie oprysku lub zamgławiania

w szklarniach lub tunelach foliowych;

- sprzętu samobieźnego lub ciągnikowego przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin w formie granulatu;
- sprzętu agrolotniczego;
- sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin w formie oprysku, innego niż wyżej wymieniony, nie będącego opryskiwaczami ręcznymi lub plecakowymi, którego pojemność zbiornika przekracza 30 litrów.

Źródło: PIORIN

Konsultacje publiczne w zakresie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin

Komisja Europejska od 18 stycznia do 12 kwietnia 2021 r. prowadzi konsultacje publiczne w zakresie przepisów dyrektywy ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów*)

W ramach konsultacji publicznych można wyrazić swoje poglądy w sprawie osiągnięć dyrektywy dotyczącej zrównoważonego stosowania pestycydów, problemów z jej wdrażaniem, egzekwowaniem i stosowaniem, a także możliwych dalszych działań i ich skutków.

Dyrektywa w sprawie zrównoważonego stosowa-

nia pestycydów (w obecnym stanie prawnym dotyczy środków ochrony roślin) została przyjęta w 2009 r. w celu zmniejszenia ryzyka i wpływu stosowania środków ochrony roślin na zdrowie ludzkie i środowisko. Filarem zrównoważonego stawiania środków ochrony roślin jest stosowanie zasad integrowanej ochrony roślin.

Zrównoważone stosowanie pestycydów jest postrzegane jako kluczowe narzędzie do osiągnięcia celów określonych w strategii „Od pola do stołu” oraz „Europejskiego Zielonego Ładu”.

Szczegółowe informacje na temat konsultacji pu-

blicznych dostępne są na stronie internetowej: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12413-Sustainable-use-of-pesticides-revision-of-the-EU-rules>

Źródło: PIORIN

Zwrot podatku akcyzowego

Do 1 marca 2021 r. należy złożyć odpowiedni wniosek do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w zależności od miejsca położenia gruntów rolnych wraz z fakturami VAT (lub ich kopiami) stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 sierpnia 2020 r. do 31 stycznia 2021 r.

W przypadku ubiegania się przez producenta rolnego o zwrot podatku w odniesieniu do bydła, do wniosku o zwrot podatku dołącza się również dokument wydany przez kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zawierający informacje o liczbie dużych jednostek przeliczeniowych bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego, w odniesieniu do każdej siedziby stada tego producenta,

w ostatnim dniu każdego miesiąca roku poprzedzającego rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku, ustalonej z uwzględnieniem wartości współczynników przeliczeniowych sztuk bydła na duże jednostki przeliczeniowe określonych w załączniku do ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, na podstawie danych zawartych w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych, o którym mowa w rozdziale 2 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 2001).

Producent rolny może ubiegać się o zwrot podatku akcyzowego w odniesieniu do bydła w pierwszym lub

drugim terminie danego roku dołączając do wniosku ww. dokument wydany przez kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wystawiony na siebie, jednorazowo w danym roku.

Materiały:

Procedura i warunki ubiegania się o zwrot podatku akcyzowego w 2021 r.

https://izbarolnicza.lodz.pl/sites/default/files/Procedura_2021_r.pdf

Edytowalny formularz wniosku o zwrot podatku akcyzowego

https://izbarolnicza.lodz.pl/sites/default/files/Wzorn_wniosku_akcyza_2019_0.pdf

Źródło: MRiRW

MRIRW odpowiada na wniosek KRIR dotyczący trudnej sytuacji producentów warzyw i owoców

W dniu 14 stycznia 2021 r. Zarząd KRIR, na wniosek Pomorskiej Izby Rolniczej, wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie trudnej sytuacji, w jakiej znaleźli się producenci warzyw zaopatrujący dotychczas sektor gastronomii w Polsce. W dniu 7 grudnia 2020 roku IRWŁ wystąpiła do KRIR o podjęcie działań mających na celu rozwiązanie problemów ze sprzedażą warzyw i owoców. W dniu 21 stycznia 2021 r. resort rolnictwa udzielił odpowiedzi w przedmiotowej sprawie.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawia następujące wyjaśnienia.

Na opłacalność produkcji i ceny krajowych owoców i warzyw uzyskiwane przez producentów wpływ mają czynniki takie jak: podaż i popyt na ogólnosiwiatowym rynku, stan zapasów poszczególnych produktów w kraju i na świecie, produkcja krajowa oraz wielkość handlu zagranicznego. Ważnym czynnikiem są także koszty siły roboczej, w szczególności jeśli zbiór odbywa się ręcznie. Jednocześnie należy zauważyć, że podaż owoców i warzyw ze strony rodzimych producentów jest rozdrobiona, a indywidualni producenci jako dostawcy niedużych partii towaru nie mają odpowiedniej siły przetargowej do prowadzenia skutecznych negocjacji przed sprzedażą. W celu przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 w Polsce wprowadzono m.in. przepisy ograniczające funkcjonowanie sektora HoReCa (tj. lokali gastronomicznych, restauracji, stołówek czy hoteli), który jest istotnym odbiorcą produktów rolno-żywnościowych, w tym owoców i warzyw, od polskich rolników.

W tych realiach rynku jest absolutną koniecznością, aby producenci owoców i warzyw w Polsce wzmocnili swoją pozycję rynkową poprzez wzrost koncentracji podaży, planowanie produkcji i dostosowywanie jej do popytu, a także skracanie łańcucha dostaw.

Sektor owoców i warzyw jest objęty wspólną organizacją rynków produktów rolnych (WORR) i uregulowany na mocy przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.). Ww. przepisy regulujące WORR w przypadku sektora owoców i warzyw przewidują możliwość podejmowania działań o charakterze interwencyjnym, finansowanych przy częściowym udziale środków z budżetu UE przez organizacje producentów owoców i warzyw.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zachęca producen-

tów do zrzeszania się w organizacje producentów, które stosownie do powyższych uregulowań powinny być podstawowym filarem funkcjonowania tego rynku. Główną rolą organizacji producentów jest wzmocnienie pozycji rynkowej i stabilizacja dochodów producentów będących ich członkami poprzez planowanie i dostosowywanie produkcji do popytu, koncentrację podaży i poprawę wprowadzania produktów do obrotu, a także optymalizację kosztów produkcji, oferowanie pomocy technicznej. Co do zasady, organizacje producentów są zobowiązane do zagospodarowania całości produkcji dostarczonej przez swoich członków.

Producenci na rynku owoców i warzyw mogą otrzymać wsparcie finansowe poprzez programy operacyjne organizacji producentów, których są członkami. Organizacje producentów realizujące programy operacyjne są bowiem uprawnione do utrzymania budżetu UE pomocy finansowej w wysokości 4,1% wartości produkcji sprzedanej przez daną organizację producentów (pułap ten może zostać zwiększony do 4,6%, jeśli organizacja realizuje środki zarządzania kryzysowego). Do finansowania programu operacyjnego organizacja producentów zakłada fundusz operacyjny, który jest finansowany ze składek członków organizacji lub samej organizacji oraz z pomocy unijnej ograniczonej do 50% funduszu operacyjnego. Działania możliwe do wdrożenia w ramach programów operacyjnych są zawarte w opracowanej przez MRIRW „Strategii krajowej dla zrównoważonych programów operacyjnych organizacji producentów owoców i warzyw oraz zrzeszeń organizacji producentów owoców i warzyw w Polsce na lata 2018-2022” (Dz. Urz. MRIRW z 2017 r., poz. 70).

W myśl przepisów ww. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 wyłącznie organizacje producentów owoców i warzyw, jako jednostki odpowiedzialne za skuteczne równoważenie relacji popytowo-podażowych na rynkach poszczególnych produktów sek-

tora owoców i warzyw, mają możliwość zastosowania działań z zakresu zarządzania kryzysowego oraz zapobiegania kryzysom (obejmujących między innymi wycofanie produkcji z rynku; w odniesieniu do każdego produktu wycofanie z rynku nie może przekraczać 5% ilości tego produktu sprzedanej przez daną organizację producentów), korzystając jednocześnie ze wsparcia finansowego na ich realizację. Działania te mogą polegać m.in. na przeprowadzaniu operacji skutkujących ograniczeniem podaży produktów, których rynek znalazł się w sytuacji kryzysowej lub jest zagrożony taką sytuacją.

Producenci owoców i warzyw zrzeszeni w organizacjach producentów posiadają zatem narzędzia pozwalające na skuteczne ograniczenie niekorzystnego wpływu kryzysu na ich sytuację ekonomiczną.

Ponadto Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi uprzejmie informuje, że zgodnie z ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 1086) stosowane są dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych między innymi podmiotom prowadzącym działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych wynikających z rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Stosownie do przepisów ww. ustawy kredyty obrotowe odnawialne lub nieodnawialne z dopłatami do oprocentowania udzielane były w celu zapewnienia płynności finansowej utraconej lub zagrożonej utratą w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19. Kredyty te były udzielane na warunkach komercyjnych, natomiast z Funduszu Dopłat do Oprocentowania są realizowane dopłaty do oprocentowania w wysokości:

- 2 % w przypadku mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców,
- 1 % w przypadku dużych przedsiębiorców.

Dopłaty są stosowane do umów zawartych do dnia 31 grudnia 2020 r. Aktualnie prowadzone są prace mające na celu umożliwienie udzielania ww. kredytów również w 2021 r. Jednocześnie resort rolnictwa stale monitoruje rynek i analizuje informacje zebrane od producentów, konsumentów i przedsiębiorców. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dostrzega problemy występujące na rynkach rolnych i w ramach posiadanych możliwości podejmuje działania w celu poprawy warunków produkcji oraz satysfakcji dochodowej w polskim rolnictwie.

Źródło: KRIR

Dziedziczenie gospodarstw rolnych

Najkorzystniejszą formą przekazania nieruchomości rolnej w spadku jest zapisanie jej w testamencie na rzecz oznaczonej osoby. W tym przypadku przyszły spadkobierca nie musi martwić się w zasadzie o żadne dodatkowe formalności związane z nabyciem takiego majątku.

Zgodnie z art. 1058 ustawy – Kodeks cywilny, na gruncie prawa spadkowego za gospodarstwo rolne uznaje się grunty rolne o powierzchni przekraczającej 1h.

Nieco inaczej przedstawia się kwestia dziedziczenia ustawowego gospodarstwa rolnego, a więc wtedy, gdy zmarły nie pozostawił po sobie testamentu lub uznany on został za nieważny. W tym przypadku do dziedziczenia dochodzą członkowie najbliższej rodziny zmarłego – w pierwszej kolejności współmałżonek i dzieci, ewentualnie jego dalsi zstępni, rodzeństwo lub rodzice. Ustawodawca wprowadza jednak pewne ważne odstępstwo.

Jak stanowi art. 1059 kc, spadkobiercy dziedziczą z ustawy gospodarstwo rolne, jeżeli w chwili otwarcia spadku:

- stale pracują bezpośrednio przy produkcji rolnej albo
- mają przygotowanie zawodowe do prowadzenia produkcji rolnej, albo
- są małoletni bądź też pobierają naukę zawodu lub uczęszczają do szkół, albo
- są trwale niezdolni do pracy.

Zgodnie z postanowieniem SN z 6 sierpnia 2014 r. (sygn. akt I CSK 579/13) -

Przesłanka bezpośredniej pracy w gospodarstwie spadkowym przed otwarciem spadku jest spełniona, jeżeli tylko praca spadkobiercy w gospodarstwie spadkowym nie miała charakteru dorywczego; to że spadkobierca ten był zatrudniony jednocześnie gdzie indziej, nie pozbawia go możliwości dziedziczenia na podstawie art. 1059 § 1 pkt 1 kc – zwłaszcza, gdy zatrudnienie to oraz miejsce zamieszkania skarżącego syna spadkodawcy znajdowało się na terenie gminy, do której należała wieś położenia gospodarstwa spadkowego.

Dla ustalenia kręgu spadkobierców dziedziczących gospodarstwo rolne kluczowe pozostaje, **czy zgon spadkodawcy miał miejsce przed dniem 14 lutego 2001 r., czy też po tym dniu, jako że w dniu 14 lutego 2001 r. weszła w życie istotna dla spadkobierców nowelizacja prawa, zgodnie z którą dotychczasowe przepisy ograniczające krąg osób mogących dziedziczyć gospodarstwo rolne uznano za niezgodne z Konstytucją.**

W konsekwencji, zgodnie z przedmiotową nowelizacją, jeżeli śmierć spadkodawcy nastąpiła po 14 lutego 2001 r., a spadkodawca nie sporządził testamentu, to w takim wypadku gospodarstwo rolne podlegać będzie ogólnym regułom dziedziczenia ustawowego, a co za tym gospodarstwo rolne przy-

padnie każdemu ze spadkobierców ustawowych w części odpowiadającej udziałowi w całym majątku spadkowym. Jeżeli do śmierci spadkodawcy doszło natomiast w dacie wcześniejszej (tj. przed 14 lutego 2001 r.) należy sięgnąć do art. 1059 i kolejnych Kodeksu cywilnego – określających jakie cechy powinien spełniać spadkobierca by przejąć w drodze dziedziczenia własność gospodarstwa rolnego.

Spełnianie co najmniej jednego spośród ww. warunków określonych w art. 1059 na chwilę otwarcia spadku jest wystarczające do nabycia gospodarstwa przez danego spadkobiercę. Jeżeli żaden ze spadkobierców powołanych do dziedziczenia z ustawy w pierwszej kolejności (najczęściej małżonek oraz dzieci zmarłego) nie posiada jakiegokolwiek spośród ww. wymienionych cech, to zgodnie z art. 1060 k.c. gospodarstwo rolne może przyspaść z pominięciem takich spadkobierców na rzecz wnuków zmarłego, pod warunkiem, że wnuki te są osobami stale pracującymi bezpośrednio przy produkcji rolnej albo mają przygotowanie zawodowe do prowadzenia produkcji rolnej.

Jeżeli natomiast ani dzieci ani wnuki zmarłego spadkodawcy nie mogą przejąć gospodarstwa rolnego, albowiem nie spełniają ustawowych wymogów, wówczas gospodarstwo rolne przypada na własność rodzeństwa zmarłego, jeżeli rodzeństwo to stale pracuje bezpośrednio przy produkcji rolnej albo ma przygotowanie zawodowe do prowadzenia produkcji rolnej. Jeżeli i rodzeństwo nie może dziedziczyć gospodarstwa, lecz dzieci rodzeństwa spełniają wymogi stawiane ich rodzicom, w takim wypadku gospodarstwo przypada tym dzieciom.

Sąd ma obowiązek zbadać czy którykolwiek spośród spadkobierców ustawowych odpowiada warunkom określonym w art. 1059 i następnych Kodeksu cywilnego. Dopiero ustalenie, że żaden ze spadkobierców nie spełnia tych kryteriów powoduje, że gospodarstwo podlegać będzie dziedziczeniu na zasadach ogólnych. Taki sam skutek nastąpi, jeżeli okaże się, że wyłącznie uprawnionymi do dziedziczenia gospodarstwa są osoby trwale niezdolne do pracy.

Iwona Ratajczyk

REKLAMA

CZĘŚCI DO CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH

OLEJE I SMARY
ZOOTECHNIKA
ART. OGRODNICZE
OPONY

"ASPOL"

95-200 Pabianice, Świątki 61, www.aspol.agro.pl
tel. kom. 600 29 39 62, 600 99 03 89

TU KUPISZ
ORYGINALNE CZĘŚCI **URSUS**

URSUS

Działania izby rolniczej - styczeń 2021

Część merytoryczna

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wydaje na wniosek gmin opinie w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze.

W dniu 5 stycznia 2021 r. została przesłana do KRIR ankieta – ocena Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2021-2027.

W dniu 12 stycznia 2021 r. w imieniu Zarządu IRWŁ i na wniosek rolników, Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego Bronisław Węglewski skierował pismo do Wiktora Szmulewicza - Prezesa Krajowej Rady Izby Rolniczych o ponowne podjęcie działań mających na celu zniesienie obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów w systemie BDO oraz składania corocznego sprawozdania dla rolników posiadających powyżej 75 ha ziemi.

W dniu 12 stycznia 2021 r. w imieniu Zarządu IRWŁ oraz rolników, Prezes IRWŁ Bronisław Węglewski skierował pismo do Prezesa KRIR Wiktora Szmulewicza z prośbą o podjęcie działań w sprawie zalegalizowania powstałych obiektów - studni głębinowych, wykorzystywanych do nawodnień w rolnictwie. Kilka miesięcy temu Pan minister Jan Krzysztof Ardanowski zaznaczył w wypowiedzi, że przygotowywane jest rozporządzenie odnośnie zalegalizowania wcześniej wybudowanych i niezgłoszonych studni. Był również taki okres, że na studnię głębokości do 30 metrów nie było wymagane pozwolenie wodno-prawne. IRWŁ prosi o działania mające na celu możliwość zalegalizowania rolnikom wybudowanych już studni głębinowych, na potrzebny gospodarstw rolnych.

W dniu 20 stycznia 2021 r. w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego i na wniosek rolników, Prezes Bronisław Węglewski wystosował pismo do Wiktora Szmulewicza Prezesa Krajowej Rady Izby Rolniczych z prośbą o ponowne podjęcie działań mających na celu ograniczenie wycofywania środków ochrony roślin oraz skrócenie procedury rejestracji nowych środków ochrony roślin. W 2021 roku nastąpi dalsze wycofywanie substancji czynnych. 3 lutego br. kończy się okres na zużycie tiachloprydu co oznacza, że wiosną do walki ze szkodnikami rzepaku pozostają tylko dwie grupy chemiczne. To spowoduje sytuację w której tanie i skuteczne zwalczanie szkodników głównie w uprawie rzepaku będzie bardzo trudne. Wiosną również rolnicy nie zastosują popularnego propikonazolu zwalczającego m.in. mączniaka prawdziwego zbóż i traw. Im mniej substancji czynnych, tym mniej preparatów i grup chemicznych, co doprowadzi do powstawania bardzo szybko odporności i trzeba będzie więcej używać chemii. Szacuje się, że skutki wycofania substancji czynnych z rynku spowodują wzrost kosztów produkcji średnio o 13-25%.

W dniu 27 stycznia 2021 r. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego wystosowała pismo do Wojciecha Miedzianowskiego Prezesa Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi z informacją, że do Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego docierają sygnały od rolników-uczestników „Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” sprawie braku wypłat dotacji na wnioski złożone m.in. w miesiącu maju, czerwcu 2020r. W imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, Bronisław Węglewski Prezes IRWŁ poprosił o informację na temat

przebiegu realizacji tego programu w województwie łódzkim i możliwości przyśpieszenia wypłat należnych rolnikom.

W omawianym okresie Zarząd IRWŁ wydał opinie do projektu:

- rozporządzenia MRiRW w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Dobrostan zwierząt” objętego PROW na lata 2014-2020; - ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych ustaw; - rozporządzenia MRiRW w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działania rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego PROW na lata 2014-2020;

- rozporządzenia MRiRW zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,

- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,

- rozporządzenia Ministra Infrastruktury ws. przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy,

Posiedzenia Rad Powiatowych IRWŁ

W związku z Decyzją Prezesa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego – Bronisława Węglewskiego z dniem 28 października 2020r. ze względu na COVID-19 zostały odwołane wszystkie posiedzenia Rad Powiatowych IRWŁ.

Współpraca z KSOW

W dniu 19 stycznia 2021 r. w związku z konkursem nr 5/2021 dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na wybór operacji, które będą realizowane w 2021 r. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego złożyła wniosek na wyjazd studyjny dla rolników.

Targi, konferencje, spotkania,

- **w dniu 12 stycznia 2021 r.** pracownicy Biura IRWŁ w Łodzi uczestniczyli w szkoleniu przeprowadzonym w formie elektronicznej przez Jednostkę Regionalną KSOW Województwa Łódzkiego

Podczas szkolenia zostały omówione przede wszystkim: ogólne informacje o konkursie nr 5/2021, wzory dokumentów przygotowanych w ramach konkursu oraz główne problemy, jakie pojawiły się podczas przygotowywania dokumentów lub realizacji operacji w ubiegłych latach.

Rolnicy i osoby zainteresowane mogli bezpłatnie uczestniczyć zarówno w konferencjach jak i szkoleniach online:

W dniach 14-15 stycznia 2021r. w formule online odbył się Polski Kongres Rolniczy organizowany przez Grupę MTP. Nowatorskie rozwiązania dla rolnictwa było tematem przewodnim prelekcji. Pierwszego dnia można było m.in. poznać rozwiązania z zakresu rolnictwa precyzyjnego, a także te, które sprzyjają sprawnemu wdrożeniu elementów cyfryzacji w gospodarstwach rolnych. W sesji popołudniowej pt. „Gospodarowanie w warunkach niedoboru wody” można było wysłuchać wartościowych informacji na temat

sposobów gospodarowania wodą zwiększających jej dostępność do celów rolniczych czy technik i technologii chroniących wodę w glebie. Nie zabrakło również prezentacji nowatorskich rozwiązań z zakresu nawadniania. Drugi dzień kongresu rozpoczął się debatą kluczowych polskich producentów sprzętu rolniczego. Tego samego dnia uczestnicy kongresu wzięli udział w prelekcjach nt. Zielonego Ładu i wynikających z niego zmian w stosowaniu środków chemicznych w rolnictwie.

- **w dniu 15 stycznia 2021r.** w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pod tytułem „Służebności na obszarach wiejskich”. Referaty dotyczyły przede wszystkim służebności mieszkania, służebności przesyłu i służebności gruntowej. Prelegentami w pierwszej części Konferencji byli m.in. Prof. UAM dr hab. Aneta Suchoń (UAM, Poznań); Prof. dr hab. Bartosz Rakoczy (UMK, Toruń), Prof. UWM Adam Bieranowski (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn), Prof. UAM Jakub Pokrzywniak (UAM, Poznań), dr hab. Paweł Blajer (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), Dr Karol Szadkowski (UAM, Poznań), Adw. Cezary Dzierzbicki (Uniwersytet Warszawski, Warszawa).

- **w dniu 28 stycznia 2021r.** zainteresowani mogli uczestniczyć w Kongresie Potato Poland. Program Kongresu obejmował 3 bloki. I blok konferencyjny – „Aktywny e-program eksportowy branży ziemniaczanej” I Pokaz kulinarny Smaczne i Zdrowe finansowany z Funduszu Promocji Owoców i Warzyw. II blok konferencyjny – „Rolnictwo 4.0” II Pokaz kulinarny Smaczne i Zdrowe finansowany z Funduszu Promocji Owoców i Warzyw. III blok konferencyjny – „Ziemniaki dla podniesienia wydajności organizmu” III Pokaz kulinarny Smaczne i Zdrowe finansowany z Funduszu Promocji Owoców i Warzyw. Informacja o szkoleniach była zamieszczona na stronie IRWŁ.

Inna działalność IRWŁ

- Mając na uwadze trudny czas dla rolników, producentów żywności z inicjatywy Zarządu IRWŁ na stronie IRWŁ publikowana jest lista producentów rolnych z województwa łódzkiego, którzy mogą zaoferować swoje produkty, m.in. kwiaty, warzywa, owoce poprzez dowóz w konkretne miejsce, odbiór osobisty lub wysyłkowo. Prosimy rolników o przesyłanie informacji o swoich produktach na adres: info@izbarolnicza.lodz.pl

- Biura Powiatowe Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego prowadzą nabór rolników na szkolenia dla użytkowników profesjonalnych z zakresu stosowania środków ochrony roślin. Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z miejscowym Biurem Powiatowym IRWŁ.

- Bezpłatna publikacja Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego miesięcznik „W NOWEJ ROLI” trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego **udziela bezpłatnie** porad prawnych dla rolników.

Wszystkie działania, interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz odpowiedzi na wnioski zgłoszone przez IRWŁ oraz informacje na temat sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl

Beata Rzewuska

Specjalista ds. organizacji rynków rolnych i szkoleń

Doradca rolno-środowiskowy

Dlaczego warto czytać książki?

Czytać? Nie czytać? Na to pytanie zapewne odpowiedział niejeden z nas. Odpowiedzi, jak mniemam, były różne. Bibliotekarzowi, który wśród książek spędził przeszło 30 lat dywagacje na temat czytania nie są potrzebne, bo przecież bez miłości do książek nie można spędzić w bibliotece tylu lat.

Statystyki są nieubłagane i ewidentnie pokazują, że książki przegrywają w starciu z najnowszymi wynalazkami technologii - m.in. smartfonami, smartwatchami, tabletami - i innymi gadżetami, które zagościły w naszym życiu. Ale miłośników książek nie brakuje!

W literaturze fachowej od wielu lat spotykam się z artykułami, które wymieniają 5, potem 10, nawet 30 zalet wynikających z czytania książek. Korzyści z czytania są po prostu bezdyskusyjne, ale żeby przekonać do tej czynności niedowiarków, przeanalizujemy kilka z nich.

Od dzieciństwa z książkami

Miłość do książek i nawyk czytania musi powstać w dzieciństwie, gdyż nikt z nas nie rodzi się ani z fascynacją czytania ani też z awersją do książki. Są to postawy i zachowania nabyte. Trzeba czytać małym dzieciom. Im wcześniej zaczniemy, tym trwalszy zbudujemy fundament i mocniejszą więź nawiążemy z książką. Rodzice powinni czytać, trzymając dziecko w ramionach. Oprócz ogromnej stymulacji rozwoju mózgu, dziecko kojarzy głośne czytanie z bezpieczeństwem i więzią uczuciową. Książka uruchamia prawie wszystkie zmysły, jest źródłem przyjemności i formą rozrywki. Proces uczenia się u dzieci ściśle związany jest z zaciekawieniem książką. Atrakcyjna lektura przemawia i kształci, gdyż wiedza w niej zawarta powiązana jest z doświadczeniami małych odbiorców i łatwiej zapisuje się w pamięci i pozostaje w niej na dłużej. W tym wieku każda książka jest źródłem wiedzy, doświadczeń i wzbogacaniem wiadomości. Czytanie na głos sprawia, że dziecko osłuchując się z tekstem, przyswaja sobie zwroty i określenia, i potrafi zastosować je w odpowiednim momencie. Pozwalając dzieciom na kontakt z książką, dajemy szansę poznania otaczającego dziecko środowiska przyrodniczego. Dlatego ważne jest, by dziecko, które mieszka na wsi poznało literaturę opowiadającą o życiu w mieście, i odwrotnie – dzieci w mieście powinny zetknąć się z książkami o zwierzętach i życiu na wsi.

Aby jeszcze bardziej zachęcić dzieci do czytania, nie sposób nie wspomnieć o wpływie książki na rozwój wyobraźni. Zabieramy je wówczas do innego świata, w którym muszą sobie wyobrazić bohaterów, zbudować obrazy, zachowania, wcielić się w baśniowe postaci i wraz z nimi odnosić zwycięstwa lub uczyć się pokonywać trudności. Choć wszystko dzieje się w obrębie dziecięcej fantazji, różnorodność doznań kształtuje w dziecku sposób radzenia sobie z pewnymi emocjami. Dziecko, któ-

remu czytamy, lepiej rozumie, co się wokół niego dzieje, może wyobrazić sobie skutki swoich czynów, przewidywać następstwa. Słyszy nawet dźwięki, o których mowa na kartkach książki.

W mowie potocznej posługujemy się o wiele uboższym językiem i zakresem słów. Czytanie dzieciom buduje słownictwo i znajomość języka, napotykamy na nowe słowa, frazy i style. Książki są doskonałym środkiem kształcenia literackiego.

Nieocenioną zaletą, o której należy mi wspomnieć jest umacnianie relacji z dzieckiem. Wspólne czytanie pozwala rodzicowi aktywnie uczestniczyć w odkrywaniu przez dziecko nowych, interesujących zjawisk i problemów. Poświęcając dziecku swój czas, pokazujemy mu, że jest dla nas najważniejsze. Zadbajmy o to, by rytuał wspólnego czytania utrzymał się nawet wtedy, gdy dziecko już samodzielnie czyta, nie pozbawiajmy go niezapomnianych chwil spędzonych w serdecznej atmosferze.

„Kto czyta książki, żyje podwójnie”

Umberto Eco

Jaka jest zatem korzyść z czytania w wieku nastolatka? W dzisiejszym świecie młodzi ludzie są coraz bardziej zagubieni. Podlegają silnym presjom kultury masowej i rówieśników. Poszukiwanie własnej tożsamości,

spędzanie czasu z rówieśnikami kształtuje nastawienie do czytania. Ja, z punktu widzenia bibliotekarki, uważam, że z czytelnictwem wśród młodzieży wcale nie jest tak źle. Jakże często spotykam się w swojej pracy z nastolatkami, którzy poszukują książek opowiadających o problemach innych nastolatków. Trudno się zresztą dziwić – łatwiej przecież uporać się z problemami, gdy można liczyć na wsparcie ze strony innego, to nic, że fikcyjnego rówieśnika.

Nastolatkom ciągle jeszcze trudno rozmawiać się z rodzicami na tzw. tematy tabu. I tutaj na pomoc może przyjść odpowiednia literatura, która przyniesie wiele mądrych i wartościowych rozwiązań. O wielu lat tematy są te same: śmierć, rozwody, niepełnosprawność, różne orientacje seksualne. Książka staje się wówczas sprzymierzeńcem.

Czytanie poszerza wiedzę – w dobie internetu trudno książce pokonać cud techniki – ale im więcej młodzież czyta, tym więcej wie. A im więcej wie, tym pewniej czuje się w różnych sytuacjach. Wzrasta w nich poczucie wartości, łatwiej im nawiązywać znajomości, jaśniej i logiczniej się wypowiadać. Pamiętajmy, że książki są dobrym sposobem do walki z nieśmiałością. Literatura obecnie jest dość obfita w zagadnienia interesujące młodych ludzi.

“Książka i możliwość czytania to jeden z największych cudów ludzkiej cywilizacji”

Maria Dąbrowska

A jak przekonać dorosłych do czytania, którzy szkołę mają już za sobą, dzieci usamodzielnione? To jest nareszcie czas, który możemy poświęcić sobie.

W przypadku tej grupy odbiorców argumentów potwierdzonych tylko przez czytelników mojej biblioteki jest dużo. To sposób na nudę. Czytanie jest przyjemnym spędzeniem czasu. Gdy książka zabiera nas do innego świata, relaksujemy się, zapominamy o szarej codzienności i nerwowości życia. Można powiedzieć, że tracimy kontakt z rzeczywistością. Czekanie w kolejce nie będzie dłużyć się w nieskończoność, jeżeli weźmiemy ze sobą literaturę, pobyt nad morzem podczas deszczu nie będzie stracony, gdy oddamy się lekturze.

Profitem z czytania jest ogromna satysfakcja, co pozwala nam przełamać monotonię życia, bo książki nas bawią, uczą i wzruszają. Nie zapominajmy, że w każdym wieku możemy pogłębiać naszą wiedzę w każdej dziedzinie. Jak tego dokonać bez wglądu w literaturę? Wszystko, co przeczytamy, zostawi ślad w naszych umysłach i nie sposób przewidzieć, kiedy może nam się to przydać.

Dziś do woli możemy zagłębiać się w lekturze, bez względu na zasobność naszego portfela. Książki są za darmo, wystarczy tylko chcieć.

O zaletach wynikających z czytania można byłoby rozprawiać długo. Jeżeli nieczytających nie udało mi się przekonać, to może to zrobi myśl Ryszarda de Bury „(...) Książki radują nas, gdy śmieje się nam szczęście, pocieszają nas, gdy burzliwe grożą losy. One to ustalają ludzkie umowy i zwyczaje, a bez ich pomocy poważnych wyroków ferować się nie da.

Sztuki i nauki gnieźdzą się w księgach i żaden umysł okre-

*ślić nie zdoła, jaką korzyść dla wszystkich zyskać z nich można. Jak wysoko cenić trzeba przedziwną potęgę książek, jeśli przez nie poznajemy granice zarówno ziemi, jak czasu, jeśli w nich, jak w zwierciadle wieczności, dostrzegamy rzeczy, które są i rzeczy, których nie ma! (...).
Cóż, czytajmy zatem...*

Alicja Hans

Gminna Biblioteka Publiczna w Buczku

Gminna Biblioteka Publiczna jest jedną z najważniejszych instytucji kulturalno-oświatowych w gminie Buczek.

Pierwsze wzmianki o istnieniu biblioteki sięgają okresu sprzed II wojny światowej. Wieloletni Naczelnik Gminy i rodowity Buczkowianin, pan Tadeusz Moder wspomina, że biblioteka mieściła się w tym okresie w salce Domu Ludowego obecnie przy ulicy Głównej (budynek zburzony, na jego miejscu wybudowany Rynek Rolny). Ale nie zachowały się żadne dokumenty z lat przedwojennych. Lata II wojny światowej były katastrofalnym okresem w dziejach buczkowskiej placówki. Działania wojenne, które dotknęły także Buczku, prawdopodobnie grabieże pochłonęły istniejący księgozbiór. Straty biblioteki powstałe w wyniku okupacji były ogromne i przez długi czas nieodwracalne.

Wkrótce po zakończeniu wojny rozpoczęło się tworzenie nowej biblioteki, chociaż w pierwszych latach po wojnie Buczek biblioteki nie posiada. Dopiero w wyniku realizacji Dekretu o bibliotekach wydanego przez Krajową Radę Narodową w dniu 17 kwietnia 1946 roku przystąpiono w Buczku do organizowania sieci bibliotecznej.

W 1948 roku w przyszkolnym baraku została utworzona świetlica szkolna, gdzie znalazło się miejsce na książki, pochodzące głównie z darów od mieszkańców gminy. Książki nie były sklasyfikowane, nie prowadzono dokumentacji bibliotecznej, ale jak wspomina Tadeusz Moder przez kolej-

ne 10 lat potrzeby czytelnicze mieszkańcy gminy zaspokajali w tejże świetlicy szkolnej.

Opiekę nad świetlicą przejęła Zofia Dunaj. Oprócz pracy świetlicowej pełniła również funkcję bibliotekarki. Trudno powiedzieć, czy wypożyczalnia służyła mieszkańcom systematycznie. I to z jej inicjatywy w 1958 roku książki znajdujące się w świetlicy zostały wprowadzone do księgi inwentarzowej. Pierwszy numer nadano książce Ogród działkowy autorstwa Kuropatwińskiej M. wydanej w Warszawie w 1947 roku. W 1958 roku biblioteka zaistniała jako instytucja kultury w Buczku i wśród dokumentacji bibliotecznej występuje już sprawozdanie z działalności biblioteki za ten rok, i wpisy w księdze inwentarzowej w ilości 1083 woluminów. Z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, że w 1958 roku biblioteka rozpoczęła swoją działalność jako Gromadzka Biblioteka Publiczna. Można domniemywać, że utworzona placówka funkcjonowała w oparciu o regulamin zatwierdzony przez Gminną Radę Narodową gminy Buczek. Administracyjnie podlegała Prezydium Rady Narodowej w Buczku, a opiekę merytoryczną pełniła Miejska Biblioteka Publiczna w Łasku.

Pierwszy statut dla instytucji bibliotecznej, który znajduje się w archiwum Urzędu Gminy został wprowadzony dnia 1 kwietnia 1979 roku. Ustala się w nim zasady funkcjonowania placówki, cele i zadania biblioteki, obowiązki kierownika. Wraz ze zmianą podziału administracyjnego kraju, li-

kwidacją województwa sieradzkiego zmienia się sytuacja biblioteki w Buczku. Staje się ona instytucją kulturalną finansowaną przez Urząd Gminy. Tym samym skłania to władze gminy do nadania dnia 20 marca 2002 roku nowego Statutu. Fakt ten sprzyja rozwojowi biblioteki, daje jej możliwość działalności zarobkowej.

Rok 2006 był przełomowym w działalności biblioteki. Uchwałą Nr XL/210/06 Rady Gminy Buczek z dnia 28 września tworzy się samorządową instytucję kultury – Gminną Bibliotekę Publiczną. 20 listopada tegoż roku biblioteka została wpisana do rejestru instytucji kultury pod numerem 2/1/2006. To wydarzenie otwiera nowy rozdział dla biblioteki. Nakłada na nią nowe obowiązki, ale pozwala także rozszerzać swoją działalność.

Nawiązując po początków bibliotekarstwa w Buczku należy dodać jeszcze kilka niezbędnych informacji na temat istniejącej wówczas sieci bibliotek w gminie. W 1974 roku dochodzi do założenia Filii Bibliotecznej w miejscowości Brodnia. Zajmuje ona jedno pomieszczenie w budynku szkoły. Pomimo trudnych warunków lokalowych, braku kadry bibliotecznej i małej ilości księgozbioru filia w Brodni odegrała ważną funkcję w popularyzacji książki i rozwoju czytelnictwa. Filia istnieje do 2002 roku, ponieważ Rada Gminy Buczek Uchwałą Nr XXVIII/217/2002 z dnia 20 marca podjęła decyzję o likwidacji filii bibliotecznej.

Obecnie biblioteka podlega znacznym przemianom, działała w kierunku zaspokajania potrzeb informacyjnych, kulturalnych i społecznych. Biblioteka nabiera kształtu lokalnego centrum kultury z szerokimi działaniami samorządowymi, z szeroka promocją regionu, pomocą dla dzieci i młodzieży. Biblioteka publiczna działając w społeczeństwie i służąc jego członkom realizuje określone funkcje społeczne wynikające między innymi z szeroko rozumianej roli kulturowej, oświatowej i edukacyjnej. Dostępna dla wszystkich bez względu na dochód, zawód, pochodzenie, płeć i zdolności, oferuje ściśle określone usługi, dzięki którym użytkownicy biblioteki mogą nabywać nowe umiejętności i poszukiwać potrzebnych im informacji. Wszystkie te atuty sprawiają, że bibliotekę określa się mianem „lokalnych wrót wiedzy”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Buczku

Nowości odmianowe - plonowanie jęczmienia jarego w doświadczeniach PDO

W areale uprawy zbóż w Polsce jęczmień jary w siewie czystym zajmuje czwarte miejsce po pszenicy ozimej, pszenżycie ozimym i życie ozimym, mając zdecydowanie duże znaczenie w całokształcie gospodarki zbóż jarych. Wynika to z uniwersalności zastosowania ziarna jęczmienia zarówno jako paszy i wykorzystania w przemyśle spożywczym. Ziarno jęczmienia jarego wykorzystywane jest głównie na cele pastewne, jest podstawowym zbożem oprócz owsa, na którym można oprzeć mieszanki treściwe dla bydła. Średni udział jęczmienia w powierzchni uprawy pięciu podstawowych zbóż i mieszanek zbożowych wynosi około 10,9%. Stan rozmnożeń odmian tego gatunku w województwie łódzkim wg danych PIORiN wyniósł 252 ha powierzchni zakwalifikowanych plantacji nasiennych, największy udział stanowiły odmiany pastewne Farmer, Adwokat, Podarek, Runner i Teksas.

W ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO) w woj. łódzkim w roku 2020 badano 23 odmiany jęczmienia jarego, w tym dwie odmiany browarne. W opracowaniu wykorzystano wyniki z doświadczeń dwuczynnikowych z ZDOO Masłowice, SDOO Sulejów i HR Strzelce. Doświadczenia prowadzono na dwóch, zróżnicowanych poziomach agrotechniki: podstawowym a_1 i intensywnym a_2 . Poziom agrotechniki a_2 różnił się od podstawowego a_1 zastosowaniem nawożenia azotowego wyższego o 40 kg/ha, fungycydów (2 zabiegi) wraz z nawozami dolistnymi i regulatora wzrostu (1 zabieg). Na optymalny stan odżywienia łanu wpływają nie tylko dawki azotu, lecz także właściwe zaopatrzenie roślin w fosfor i potas oraz mikroelementy. Prawidłowe nawożenie fosforem i potasem zwiększa odporność jęczmienia jarego na choroby, decyduje także o lepszym wypełnieniu ziarna i równomiernym dojrzewaniu. Na poziomie agrotechniki a_1 zastosowano azot w ilości 49-135 kg/ha, natomiast na poziomie a_2 odpowiednio 40 kg/ha więcej. Plon ziarna określa wartość komponentów jego struktury, wyznacznikiem tych parametrów są warunki siedliskowe oraz agrotechnika. Deficyt wody wystąpił już w kwietniu, a rośliny ce-

chowały się słabszym wigorem już od początkowych faz rozwoju. Niekorzystny rozkład opadów skutkowało dużym wyleganiem badanych odmian przed zbiorem. Wykres przedstawia plonowanie jęczmienia jarego w roku 2020. Charakterystyka plonowania odmian może ułatwić rolnikowi wybór odmiany w zależności od kierunku użytkowania. Najlepszy wynik plonotwórczy na obu poziomach agrotechniki wykazały odmiany Farmer, KWS Fantex, Adwokat i Pilote. Uśredniony plon jęczmienia jarego na poziomie podstawowym wyniósł 73,6 dt/ha natomiast na intensywnym poziomie plon był wyższy o 13,1 dt/ha.

Zgodnie z misją COBORU: Stymulowanie innowacji w hodowli roślin i nasiennictwie oraz wspieranie wdrażania postępu odmianowego do praktyki rolniczej, SDOO w Sulejowie koordynując badania odmianowe w ramach PDO w woj. łódzkim, uwzględnia bieżące wyzwania rolnictwa. Za jeden z nadrzędnych celów stawia rekomendację odmian dla ważnych rolniczo gatunków. Analizując cechy rolniczo-użytkowe nowych odmian jęczmienia jarego i wyniki doświadczeń w ramach realizowanego programu PDO z roku 2020 rolnik będzie miał możliwość wyboru właściwej odmian jęczmienia jarego na wiosnę. Oszczędności na wymianie materiału siewnego to elementarny błąd agrotechniczny, bowiem rezygnacja z wymiany materiału siewnego przynosi często skutek przeciwny niż zamierzona oszczędność. Przed zakupem materiału siewnego warto skorzystać z Listy odmian zalecanych do uprawy na obszarze naszego województwa, dostępnej na stronie internetowej SDOO w Sulejowie www.sulejow.coboru.gov.pl

W roku 2021 do Krajowego rejestru wpisano 12 odmian jęczmienia jarego, w tym 4 typu browarnego.

Avus - odmiana typu browarnego, o wartości technologicznej bardzo dobrej (8,10). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę jęczmienia i rynchosporiozę - dość duża, na ciemnobrunatną plamistość - średnia, na plamistość siatkową - dość mała. Rośliny wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania przeciętny. Masa 1000

ziaren duża, wyrównanie ziarna dobre do bardzo dobrego, zawartość białka w ziarnie przeciętna. Plon ziarna dość duży. Zgłaszający: IGP Polska sp. z o.o. sp. k.

KWS Jessie - odmiana typu browarnego, o wartości technologicznej dobrej do bardzo dobrej (7,55). Odporność na mączniaka prawdziwego i rynchosporiozę - dość duża, na rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość - średnia, na plamistość siatkową - mała. Rośliny dość niskie o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie ziarna średnie, zawartość białka w ziarnie dość mała. Plon ziarna dość duży. Zgłaszający: KWS Lochow Polska sp. z o.o.

RGT Kepler - odmiana typu browarnego, o wartości technologicznej dobrej (6,55).

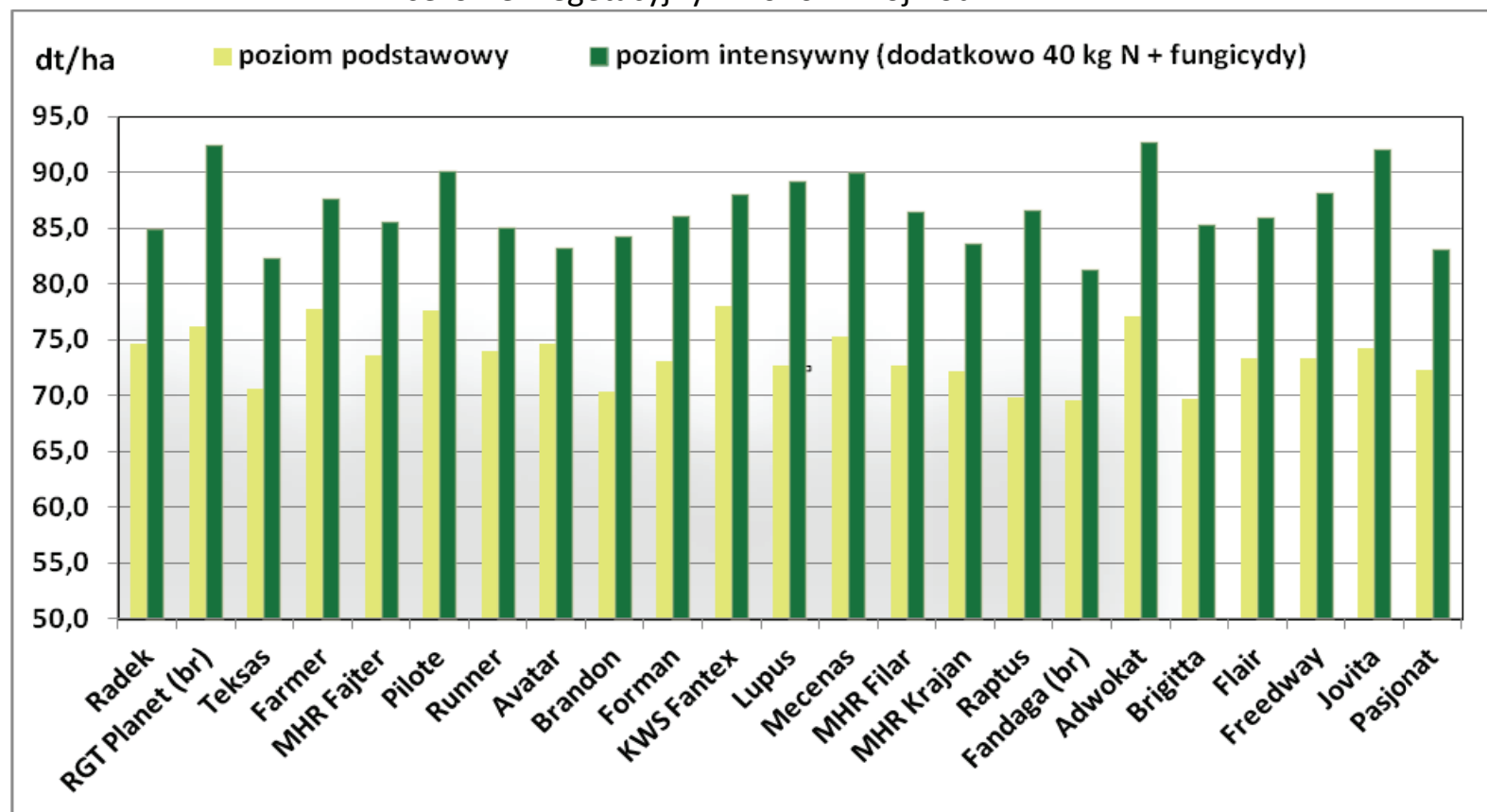
Odporność na mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość - dość duża, na rdzę jęczmienia - średnia, na plamistość siatkową - dość mała. Rośliny o przeciętnej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia przeciętny, dojrzewania dość późny. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie ziarna średnie, zawartość białka w ziarnie średnia. Plon ziarna duży. Zgłaszający: RAGT Semences Polska sp. z o.o.

Schiwago - odmiana typu browarnego, o wartości technologicznej dobrej do bardzo dobrej (7,95).

Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość - dość duża. Rośliny średniej wysokości o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren doża do bardzo dużej, wyrównanie ziarna - średnie, zawartość białka w ziarnie średnia. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Zgłaszający: Saaten-Union Polska sp. z o.o.

Burbon - odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Odporność na mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość - dość duża, na rdzę jęczmienia i plamistość siatkową - średnia. Rośliny dość wysokie o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania przeciętny.

Plonowanie jęczmienia jarego w doświadczeniach PDO na dwóch poziomach agrotechniki w sezonie wegetacyjnym 2020 w woj. łódzkim

br – odmiana browarna

Masa 1000 ziaren i wyrównanie ziarna średnie zawartość białka w ziarnie dość duża. Hodowca: Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR.

Laser - odmiana typu pastewnego. Plon ziarna dość duży. Odporność na mączniaka prawdziwego - duża, na ryńchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość - dość duża, na plamistość siatkową i rdzę jęczmienia - średnia. Rośliny średniej wysokości i przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren, wyrównanie ziarna i zawartość białka w ziarnie średnie. Hodowca: DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o.

Loxton - odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, ryńchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość - dość duża, na rdzę jęczmienia - średnia. Ro-

śliny średniej wysokości i przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren i wyrównanie ziarna słabe, zawartość białka w ziarnie średnia. Zgłaszający: DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o.

Poemat - odmiana typu pastewnego. Plon ziarna dość duży. Odporność na plamistość siatkową i rdzę jęczmienia - dość duża, na ryńchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość - średnia, na mączniaka prawdziwego - dość mała. Rośliny średniej wysokości o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie ziarna średnie, zawartość białka w ziarnie dość duża. Hodowca: Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR.

Rekrut - odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość - dość duża, na plamistość siatkową i ryńchosporiozę średnia. Rośliny wysokie o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren, wyrównanie ziarna i zawartość białka w ziarnie średnie. Hodowca: Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR.

Skytha - odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Odporność na mączniaka prawdziwego - duża, na rdzę jęczmienia - dość duża, na ryńchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość - średnia, na plamistość siatkową - dość słaba. Rośliny dość niskie o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren mała, wyrównanie ziarna dość małe, zawartość białka w ziarnie średnia. Zgłaszający: Saaten-Union Polska sp. z o.o.

Trofeum - odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Odporność na mączniaka prawdziwego - duża, na plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i ryńchosporiozę - dość duża, na ciemnobrunatną plamistość - średnia. Rośliny średniej wysokości o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie ziarna dość małe, zawartość białka w ziarnie dość duża. Hodowca: Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR.

Wirtuoz - odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Odporność na mączniaka prawdziwego - dość duża, na plamistość siatkową, rdzę jęczmienia, ryńchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość - średnia. Rośliny dość niskie o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie ziarna małe, zawartość białka w ziarnie średnia. Hodowca: Poznańska Hodowla Roślin Spółka z o.o.

Iwona Michalska
COBORU Stacja Doświadczalna
Oceny Odmian w Sulejowie
www.sulejow.coboru.gov.pl

Czy możemy ochronić polską produkcję świń przed ASF?

W dniu 14 lutego 2014 r. potwierdzono pierwszy przypadek ASF w Polsce i jednocześnie 2 przypadki ASF w UE. Materiał genetyczny wirusa ASF wykryto u padłego dzika znalezionego w pobliżu wsi Grzybowszczyzna, gm. Szudziałowo, pow. Sokólski, woj. podlaskie, około 900 m od granicy z Białorusią. Trzy dni później, 17.02.2014 r. wykryto drugi przypadek ASF w Polsce, także u padłego dzika znalezionego w kompleksie leśnym na terenie powiatu sokólskiego, województwo podlaskie, w odległości około 2 km od granicy z Białorusią i ok. 15 km od pierwszego przypadku ASF.

Od tego momentu ASF szerzy się w Polsce konsekwentnie z coraz większą dynamiką zarówno w populacji - przede wszystkim dzików - jak i świń. Do końca roku 2019, w ciągu prawie 6 lat występowania ASF w Polsce zarejestrowano w naszym kraju prawie 5800 przypadków; odpowiednio w kolejnych latach: 30, 53, 80, 741, 2443, 2420 (wystąpienie choroby u dzików) ASF i 261 ognisk odpowiednio w kolejnych latach: 2, 1, 20, 81, 109, 48 (wystąpienie choroby u świń) tej choroby. Coraz większy jest też obszar kraju dotknięty omawianą chorobą, wirus dotarł już na obszar województw: lubuskiego, wielkopolskiego i dolnośląskiego. Powodem rozlewiania wirusa ASF (ASFV) było przede wszystkim nieprzestrzeganie zasad bioasekuracji przez producentów świń jak i myśliwych a także nie wystarczająca aktywność w zakresie poszukiwania, zbierania i utylizacji padłych dzików oraz ograniczania ich liczebności.

Wydaje się, że należy pogodzić się z faktem, że wirus ASF przez wiele kolejnych lat będzie utrzymywał się w populacji dzików. W związku z tym należy opracować i przestrzegać procedury ograniczające do minimum przeniesienie tego drobnoustroju ze środowiska dzików do świń.

Kluczowymi elementami w tym zakresie są:

- 1. Właściwy nadzór (surveillance) nad sytuacją w zakresie ASF w populacji dzików**
- 2. Optymalna bioasekuracja**
- 3. Wczesne wykrycie i szybka eliminacja ogniska; to samo powinno dotyczyć dzików.**

Program zwalczania i monitorowania sytuacji winien być opracowany przez zespół ekspertów z różnych obszarów wiedzy. Powinni oni w pierwszym rzędzie dokonać analizy ryzyka. Proces ten składa się z: identyfikacji stopnia zagrożenia (hazard identification), analizy ryzyka (risk assessment) i zarządzania ryzykiem (risk management). Zasady postępowania z ASF są: różne w różnych regionach świata, a nawet kraju zależne od systemu produkcji świń, obecności dzików, występowania kleszczy, sytuacji, epizootycznej w sąsiadujących krajach, genotypu krążącego ASFV, etc.

Nadzór ASF powinien być ukierunkowany na:

1. Rozpoznanie choroby

2. Jak najszybsze wykrycie obecności wirusa w populacji dzików i świń.

Monitoring bierny (np. poszukiwanie i badanie wszystkich padłych dzików) jest najlepszym i najbardziej efektywnym sposobem obiektywnej oceny sytuacji. Przykładowo w Polsce w regionach, w których stwierdza się ASF ponad 60% padłych dzików jest ASF dodatnich podczas gdy tylko 0,2% dzików odstrzelonych (monitoring czynny) jest ASFV pozytywnych.

W przypadku świń nadzór nad ASF powinien dotyczyć wszystkich stad produkcyjnych niezależnie od ich wielkości. Monitoring powinien być skoncentrowany na badaniu świń wykazujących objawy kliniczne i świń padłych. W przypadku świń odchowywanych w chlewniach przyzagrodowych ubijających tuczniaki na użytek własny najważniejsze jest badanie przed i poubojowe zwierząt i następnie badanie laboratoryjne osobników, które w badaniu poubojowym wykazują zmiany chorobowe.

Drugim kluczowym elementem w zwalczaniu ASF jest zapobieganie zakażeniom, w tym zakresie najważniejsza jest bioasekuracja.

Zazwyczaj najlepiej bioasekurowane są fermy wielkotorowe, najgorzej gospodarstwa przyzagrodowe. Należy pamiętać, że fermy, w związku z dużą liczbą różnych kontaktów, są najbardziej zagrożone zakażeniem ASFV.

Niezależnie od ilości ASFV w populacji dzików właściwa zabezpieczenie stada w pełni chroni świnię przed zakażeniem. Zakażenie stada jest możliwe tylko wtedy gdy wirus zostanie fizycznie wprowadzony do populacji świń.

Kolejnym elementem ochrony stad świń przed ASF jest szybka reakcja (early reaction) na stwierdzenie obecności ASFV w regionie. W przypadku świń najważniejsza jest szybka eliminacja zwierząt, właściwa utylizacja, solidna dezynfekcja obiektu, badania epidemiologiczne, określenie stref (zapowietrzona, zagrożona), identyfikacja zakażonych zwierząt i stad, wprowadzenie zakazu obrotu świniami i produktami, monitorowanie sytuacji wokół ogniska, w zależności od wyników oceny ryzyka zabicie zwierząt w strefach – jeżeli uzasadnione, sprawdzenie skuteczności postępowania – poprzez wprowadzenie

świń wskaźnikowych (sentinel animals), zgłoszenie przypadku/ognisk odpowiednim instytucjom (WAHIS - OIE, ADNS – UE).

Należy pamiętać, że aktualnie w Europie głównym źródłem i pośrednim lub bezpośrednim wektorem w szerzeniu się ASF są dziki. Odnosząc się do problemu ich poszukiwania i utylizacji eksperci uważają, że zazwyczaj nie znajduje się więcej niż 10% padłych dzików. Maksymalnie, teoretycznie możliwe jest znalezienie 50% padłych osobników. W przypadku dużego zagęszczenia dzików na danym obszarze, liczbę przypadków ASF można zmniejszyć poprzez obniżenie gęstości populacji dzików na km kwadratowy. Natomiast po osiągnięciu niskiego poziomu zagęszczenia zwierząt główną przyczyną pojawiania się przypadków ASF mogą być zwłoki padłych, zainfekowanych ASFV dzików. Proces taki może zatem trwać latami. Dla zmniejszenia ryzyka przeniesienia ASFV z p[populacji dzików do świń ważne jest kontrolowanie populacji dzików. Przy odstrzale należy brać pod uwagę strukturę odstrzelanych dzików.

Reasumując, można stwierdzić, że najważniejszymi elementami warunkującymi maksymalne ograniczenie możliwości przemieszczania wirusa do stad świń, a tym samym ich ochrony przed chorobą są:

- 1. Nieprzerwany i intensywny monitoring bierny (poszukiwanie w lasach i na polach padłych dzików oraz ich badanie i bezpieczna utylizacja).**
- 2. Zarządzanie populacją dzików (nie może być pozostawione wyłącznie w rękach myśliwych).**
- 3. Przestrzeganie zasad bioasekuracji w trakcie polowań**
- 4. Zmniejszenie populacji dzików**
- 5. Wdrożenie przez wszystkich producentów świń podstawowych zasad bioasekuracji stad, w tym właściwy nadzór nad realizacją tego zadania.**
- 6. Nieprzerwane szkolenie lekarzy, myśliwych, leśniczych oraz hodowców i producentów świń; powinno to być zagadnienie kluczowe.**

prof. Zygmunt Pejsak,

Uniwersytecki Centrum Medycyny Weterynaryjnej UJ-UR, Kraków

Planowanie produkcji

- podstawa bezpieczeństwa i efektywności

Prawidłowa organizacja produkcji w fermie świń opiera się o wykonanie kilku kluczowych czynności zarządczych w odpowiednich terminach. Zasadniczo wyróżnia się 4 elementy składowe zarządzania produkcją i w prawidłowo prowadzonej fermie każdy z nich powinien być realizowany.

Pierwszym jest planowanie produkcji, które wykonane z końcem roku poprzedzającego, umożliwia przewidywanie potencjalnych potrzeb na cały kolejny rok. Drugim jest realizacja procesu produkcyjnego w ramach której istotnym elementem codziennej pracy jest przegląd stada i bieżąca analityka wyników w oparciu o prowadzoną dokumentację produkcyjną. Element trzeci to długookresowa ewaluacja wyników, zwykle prowadzona dla okresu dla którego przeprowadzone było planowanie. Jej kontynuacją jest stanowiąca element czwarty weryfikacja rzeczywistości uzyskanych wyników w odniesieniu do założonych planów produkcyjnych. Te dwa ostatnie elementy wykonywane są na przełomie okresów produkcyjnych (zwykle na przełomie lat kalendarzowych) i stanowią podstawę do planowania produkcji na kolejny rok, które zamyka cykl pracy organizacyjnej.

Obrót stada i preliminarz pasz

Planowanie produkcji jest działaniem opartym o założenia teoretyczne, jednak uwzględniając rzeczywiste wyniki z lat poprzednich może być ono w znaczącym stopniu uwiarygodnione i urealnione. Pierwszym elementem planowania jest obrót stada, pokazujący uśrednione wartości poszczególnych grup technologicznych w utrzymaniu, ale także całkowite liczby zwierząt do sprzedaży w skali roku. Poprawnie wykonany obrót stada jest podstawą szacowania przychodów z produkcji, ale też stanowi punkt wyjścia do pozostałych wyliczeń, takich jak np. szczególnie istotny preliminarz pasz, ale także zapotrzebowanie na leki i szczepionki, wodę, energię, czy pracowników obsługi. Bez wątpienia w strukturze kosztów najważniejszą pozycję stanowią pasze, generujące ok. 70% wszystkich nakładów. Budowa bazy paszowej może być oparta o własną produkcję większej części surowców paszowych, lub o ich zakup po cenach rynkowych. Możliwe jest też działanie mieszane, kiedy areał upraw pokrywa tylko część potrzeb i konieczne jest dokupienie pozostałej części surowców. W każdym z tych przypadków należy opracować odrębną, jak najbardziej efektywną strategię działania. Zakup surowców jest uzależniony od posiadanej powierzchni przechwalniczej. Optymalny z punktu widzenia kosztów termin skupu przypada tuż po żniwach, jednak zaopatrzenie fermy na cały rok wiąże się z koniecznością posiadania wystarczającej sumarycznej kubatury silosów. W takiej sytuacji wybór surowców do zakupu stanowi wypadkową ich ceny rynkowej i wartości paszowej, co w dużym stopniu upraszcza proces decyzyjny. Samodzielna uprawa wymusza konieczność wzięcia pod uwagę także wartości posiadanych gruntów ornych i oszacowania potencjalnych plonów. Później pojawia się dylemat, czy skarmić wyprodukowane zboże, czy raczej sprzedać i w zamian kupić inne. Każde z tych rozwiązań ma wady i zalety. Ze względu na wysoki potencjał plonowania, w ostatnich latach rośnie popularność uprawy kukurydzy. Jednak warunki klimatyczne Polski nie są dla tej rośliny sprzyjające powodując bardzo duże wahania plonów pomiędzy latami, a także wielokrotnie nieprawdopodobieństwo skażenia grzybowego, powodujące wysoką zawartość mykotosyn w ziarnie. Podobne zalety i wady charakteryzują też pszenicę, czy pszenżyto. W przypadku jęczmienia plon jest zdecydowanie niższy,

a ryzyko skażeń wciąż bardzo wysokie. Najmniej skażonym zbożem jest żyto, jednak ogromne zaniedbania agrotechniczne powodują jego niskie średnie wskaźniki plonowania. Jest to jednak roślina która wydaje się mieć ogromny potencjał. Badania wskazują, że zastosowanie właściwej agrotechniki może spowodować wzrost plonowania, sytuujący żyto na 2 pozycji w przypadku uprawy na glebach lekkich. W przypadku zbóż ozimych zajmuje ono niepodważalnie pozycję numer jeden. Jest to jednak zboże w niewielkim stopniu użytkowane do celów paszowych. O ile średnie zużycie do celów paszowych dla wszystkich zbóż wynosi w Polsce około 61% produkcji, o tyle w przypadku żyta jest to tylko około 30%. Wynika to z powszechnych, stereotypowych opinii o niskiej wartości paszowej ziarna żyta. Badania ostatnich lat wskazują jednak, że jest to opinia nieprawdziwa. W przypadku żywienia świń istnieją wyniki badań wskazujące, że dobrej jakości ziarno żyta może stanowić nawet wyłączny składnik zbożowy mieszanki paszowej, bez negatywnego wpływu na wskaźniki produkcyjne zwierząt. Biorąc pod uwagę fakt, że od kilkudziesięciu lat ziarno żyta niemal zawsze jest surowcem najtańszym, zwiększenie zakresu jego zastosowania w żywieniu zwierząt może stanowić istotny czynnik wzrostu opłacalności produkcji.

Ostatnie elementy planowania.

Po szczegółowym zaplanowaniu wskaźników i potrzeb produkcyjnych, należy wykonać projekcję ekonomiczną fermy w skali produkcji rocznej, uwzględniając szacowane przychody i koszty. Dodatni bilans stanowi w takim szacowaniu swego rodzaju gwarancję powodzenia ekonomicznego produkcji, jednak należy w analizach uwzględnić również występowanie czynników ryzyka, które mogą spowodować, że nasze szacowania okresowo będą tracić precyzję. W tym celu przeprowadza się tzw. analizę SWOT, która wskazując w wyodrębnionych pozycjach mocne i słabe strony przedsięwzięcia, a także zagrożenia i szanse pozwala przewidzieć i tym samym przygotować się na potencjalne problemy, oraz wypracować mechanizmy naprawcze do szybkiego wdrożenia w przypadku ich wystąpienia.

Jak widać z powyższego zestawienia, planowanie produkcji jest istotnym elementem zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności produkcyjnej fermy, a mimo to jest etapem pracy zarządczej permanentnie zaniedbywanym, prowadzonym nieprecyzyjnie albo też całkowicie pomijanym. Jest to bez wątpienia jedna z przyczyn słabości krajowej branży produkcji trzody chlewnej w porównaniu do innych krajów UE.

Realizacja produkcji.

Wobec pomijania bieżącego planowania produkcji, w większości gospodarstw w Polsce ten etap jest pierwszym, a bardzo często, wobec braku szczegółowej dokumentacji także jedynym elementem pracy zarządczej. Bez wątpienia jest to jedyny etap którego nie da się pominąć. Organizacja produkcji w tym etapie obejmuje 4 zasadnicze działania związane z codziennym przeglądem stada. Bardzo ważną, ponieważ wymagającą szybkich działań jest analiza statusu zdrowotnego zwierząt. Ostatnie 25 lat stało pod znakiem przeformułowania obowiązków na fermie w związku z przeklasyfikowaniem lekarza weterynarii z pra-

cownika etatowego, na konsultanta bywającego na fermie raz na kilka tygodni. W tej sytuacji przegląd stada pod kątem analizy statusu zdrowotnego, oraz podejmowanie bieżących działań terapeutycznych stało się obowiązkiem zootechnika, podczas gdy lekarz ma za zadanie planowanie strategicznych działań związanych ze zdrowiem i odpornością stada, oraz podejmowanie czynności naprawczych w sytuacjach kryzysowych.

Zakresem równoległym w przeglądzie stada jest analiza zachowań zwierząt pod kątem wykrywania patologii behawioralnych. Wczesne zaobserwowanie sygnałów świadczących o pojawianiu się zaburzeń pozwala na podjęcie działań prewencyjnych zapobiegających zaostrzeniu kryzysu i wystąpieniu patologii skrajnych, przede wszystkim kanibalizmu.

W fermach pracujących w oparciu o stado podstawowe loch istotne są obserwacje pod kątem analizy statusu fizjologicznego zwierząt, przede wszystkim wykrywanie rui, diagnostyka ciąży i ocena statusu funkcjonalno-zdrowotnego wymienia loch karmiących.

Czwarty aspekt codziennego przeglądu fermy ma charakter techniczny i obejmuje analizę funkcjonowania systemów. Ferma jest swego rodzaju odzwierciedleniem organizmu żywego, a jej infrastruktura techniczna wykazuje znaczące podobieństwa do narządów i układów w organizmie. Podobnie jak choroba któregoś organu powoduje dysfunkcję całego organizmu, tak awaria jednego z elementów infrastruktury technicznej fermy może prowadzić do zaburzenia pracy całego sektora produkcyjnego.

Każdy dzień pracy na fermie powinien kończyć się uzupełnieniem dokumentacji produkcyjnej. Jej precyzyjne prowadzenie i bieżąca analiza pozwala na wczesne wykrywanie problemów nie mających charakterystyki schorzeń z objawami klinicznymi. Dotyczy to przede wszystkim łagodnych zaburzeń w rozrodzie i zmian w zakresie wykorzystania paszy w tuczu. Nie są to parametry które można obserwować przyglądając się zwierzętom, ale łatwo wykrywalne stają się podczas analizy dokumentacji.

Cykl zarządzania

Długookresowa ewaluacja wyników produkcyjnych polega na ocenie rzeczywistych wskaźników w okresie odpowiadającym planowaniu. Zwykle jest to zamknięty rok produkcyjny, który w fermach świń odzwierciedla rok kalendarzowy. Tak przeprowadzona analiza pozwala na zweryfikowanie prawidłowości przeprowadzonego roku wcześniejszego szacowania i określenie przyczyn odstępstw, jeżeli wystąpiły. Jest też podstawą do planowania na kolejny rok z uwzględnieniem i próbą eliminacji popełnionych błędów.

Organizacja i zarządzanie produkcją w fermie ma charakter cykliczny obejmujący wymienione cztery elementy. Pominięcie któregoś z tych elementów stanowi zagrożenie dla efektywności, ale także utrudnia, lub czasem wręcz uniemożliwia wczesne wykrycie pojawiających się problemów, co może znacząco podnieść koszty ich ewentualnej eliminacji. Pełny cykl zarządzania stanowi dla organizacji produkcji to, co kompletna bioasekuracja dla bezpieczeństwa zdrowotnego stada – warunek niezbędny produkcyjnego i ekonomicznego sukcesu fermy.

dr Tomasz Schwarz

Pakiet „Super Rolnik 2021”

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „Tuw” przygotowało dla rolników, w których posiadaniu lub współposiadaniu jest gospodarstwo rolne specjalną ofertę ubezpieczeniową w ramach Pakietu „Super Rolnik 2021”.

W ramach powyższego Pakietu można ubezpieczać budynki wchodzące w skład gospodarstwa rolnego (w tym budynki mieszkalne i budynki gospodarcze np. obory, stajnie, chlewnie, kurniki, stodoły, szopy, szklarnie), na warunkach określonych w ustawie z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych. Zakres ochrony obowiązkowego ubezpieczenia budynków rolniczych można rozszerzyć o szkody powstałe na skutek: dewastacji, dymu i sadzy, fali ponaddźwiękowej, katastrofy budowlanej, przepięcia, silnego wiatru, trzęsienia ziemi, uderzenia pojazdu, upadku drzew i masztów, zalania i zapadania się ziemi, natomiast budynków mieszkalnych nawet w szerszym zakresie – w wariantcie ubezpieczenia „wszystkie ryzyka”. Ochroną można także objąć budowle, w tym m.in. silosy, podjazdy, płyty obornikowe i hale brezentowe, a także obiekty małej architektury, których piękno i pomysłowość wykonania niejednokrotnie możemy podziwiać w ogrodach naszych rolników.

Dodatkowo, w ramach Pakietu „Super Rolnik 2021”, można ubezpieczyć następujące mienie: ziemiopłody, zwierzęta gospodarskie, sprzęt rolniczy, materiały i zapasy gospodarstwa rolnego, ruchomości domowe i stałe elementy wykończeniowe budynków. Ubezpieczenie zapewni ochronę mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych, z możliwością rozszerzenia o ryzyko powodzi. Zakres ubezpieczenia może obejmować również: kradzież z włamaniem, rabunek, rozbój uliczny oraz kradzież stałych elementów wykończeniowych (zewnętrznych) budynku mieszkalnego. Ponadto, ochroną objęte będą także koszty: akcji ratowniczej, działań podjętych po szkodzi, odtworzenia dokumentacji i naprawy zabezpieczeń przeciw-kradzieżowych.

W Pakiecie „Super Rolnik 2021” można również ubezpieczyć szyby i przedmioty szklane od stłuczenia

oraz instalacje odnawialnych źródeł energii (instalacje fotowoltaiczne, solarne, wiatraki, pompy ciepła itp.)

W Pakiecie „Super Rolnik 2021” można zawrzeć także umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC rolnika, które wraz z dobrowolnymi ubezpieczeniami następstw nieszczęśliwych wypadków oraz OC w życiu prywatnym, będzie stanowiło dopełnienie ochrony rolnika i osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym przed skutkami zdarzeń, w których będą uczestniczyć lub które powstaną z ich winy, a w których osobami poszkodowanymi będą osoby trzecie.

Dodatkowo w ramach Pakietu „Super Rolnik 2021”, można objąć ochroną ubezpieczeniową sprzęt rolniczy: kombajny zbożowe, maszyny rolnicze samojezdne, sprzęt rolniczy (zagregowany z maszyną rolniczą samojezdną) oraz ciągniki i przyczepy rolnicze od wszystkich zdarzeń (Agrocasco) w tym także i od ryzyka kradzieży.

W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia w Pakiecie „Super Rolnik 2021” rolnikowi przysługuje zniżka specjalna za kompleksowe ubezpieczenie posiadanego mienia. Wysokość zniżki może wynieść nawet **20%**, zgodnie z zasadą, że im większa liczba i rodzaj zawartych ubezpieczeń w pakiecie, tym większa zniżka, a w efekcie mniejsza składka do zapłaty przez rolnika.

Ponadto, przy zawieraniu umowy ubezpieczenia w Pakiecie „Super Rolnik 2021” Ubezpieczony otrzyma **kupon zniżkowy**, uprawniający do zwolnienia z opłaty składki członkowskiej w przypadku zawarcia w systemie informatycznym Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „Tuw” następujących umów ubezpieczenia:

- 1) OC posiadacza pojazdu mechanicznego i/lub autocasco (w tym pakiet „Razem w Tuw”),
- 2) upraw rolnych z dopłatami do składki z budżetu państwa,

3) zwierząt gospodarskich z dopłatami do składki z budżetu państwa.

Kupon zniżkowy może być wykorzystany przez rolnika wielokrotnie, przy umowach ubezpieczenia zawieranych na rzecz ubezpieczonego rolnika z rocznym okresem ważności kuponu.

Pakiet „Super Rolnik 2021” jest atrakcyjną ofertą, zarówno dla rolników będących już Członkami Towarzystwa, jak i dla tych, którzy dopiero wstąpią w poczet jego Członków. Pakiet zapewnia kompleksową ochronę ubezpieczeniową, dostosowaną do indywidualnych potrzeb rolników, a przy tym co istotne bardzo przystępną cenowo. Zachęcając zatem Państwa do skorzystania z przedstawionej oferty, zapraszamy do zapoznania się z jej szczegółami, w jednostkach terenowych Towarzystwa lub u naszych Przedstawicieli.

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

Zapraszamy do naszego Biura i Oddziałów.
Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”
Biuro Regionalne w Łodzi
ul. Swojska 4, 91-342 Łódź
tel. 42 640-69-80
e-mail: lodz@tuw.pl
www.tuw.pl

Informacja stanowi materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą: 02-793 Warszawa, ul. H. Raabego 13

Sok pomarańczowy

– zwykły sok, niezwykle właściwości

Soki z owoców mają swoich zwolenników i przeciwników. Ci pierwsi cenią ich walory smakowe i prozdrowotne. Ci drudzy – uważają, że są słodkie, tłuczące i o wiele mniej wartościowe niż same owoce. Prawda leży pewnie gdzieś pośrodku, ale nie zawsze. 100% sok pomarańczowy okazuje się być produktem bardzo wartościowym. Czy jest lepszy niż pomarańcze, z których został wyciśnięty?

Wartość odżywcza soku pomarańczowego

Poza aktywnością fizyczną i wodą, u podstawy piramidy żywieniowej znajdują się warzywa i owoce. Dietetycy zalecają, aby warzywa i owoce spożywać jak najczęściej oraz aby stanowiły co najmniej połowę tego, co zjemy w ciągu dnia. Część dziennej dawki (około 1-2 porcje) można zastąpić 100% sokiem owocowym (200-400 ml). Bardzo popularny jest sok pomarańczowy. Jego wartość energetyczna jest prawie identyczna jak świeżych owoców pomarańczy (ok. 45 kcal/100 ml). Dodatkowo, szklanka soku pomarańczowego dostarcza prawie całą dobową dawkę witaminy C (36,4 mg/100 ml soku), która wpływa na zwiększenie odporności organizmu oraz pełni funkcje antyoksydacyjne. Ponadto zawiera on także inne przeciwutleniacze – karotenoidy, które opóźniają proces starzenia oraz wykazują działanie antynowotworowe. Sok pomarańczowy jest również dobrym źródłem witaminy z grupy B oraz zawiera składniki mineralne: wapń, żelazo, magnez, fosfor, potas, sód i cynk.

Sok pomarańczowy – wpływ na zdrowie

Część osób, szczególnie będących na dietach redukujących masę ciała, obawia się spożywania soków owocowych ze względu na fakt, że zawierają one sporą ilość naturalnie występujących cukrów. Rampersaud i Valim (2017) dokonali przeglądu prac oceniających związek spożywania soku pomarańczowego i grejfrutowego na organizm człowieka. Okazało się, że umiarkowane spożycie soku pomarańczowego nie powodowało nadmiernego wzrostu masy ciała ani u dzieci, ani u dorosłych. Wręcz przeciwnie – u pijących go regularnie osób dorosłych badania wskazują na lepsze parametry BMI niż u osób, które nie mają tego produktu w swojej diecie. Czy to zasługa soku pomarańczowego? Tego do końca nie wiadomo. Szczuplejsza sylwetka u części badanych może też wynikać z utrzymywania przez te osoby w ogóle lepiej zbilansowanej diety, zawierającej odpowiednio ilości owoców i warzyw, także w postaci soków. Podsumowując, umiarkowane spożycie soków cytrusowych nie wykazuje negatywnego wpływu na cechy antropometryczne u dzieci i dorosłych. Jednocześnie regularne picie soku pomarańczowego wpływa na polepszenie jakości diety u obu tych grup.

W innym badaniu, przeprowadzonym przez Dourado i Cesar (2015), okazało się, że sok owocowy może korzystnie wpływać na profil lipidowy oraz zmniejszenie stresu oksydacyjnego. Ponadto, Silveira et al. (2015), wykazali, że spożywanie soku pomarańczowego może wpływać na zmniejszenie ryzyka wystąpienia zespołu metabolicznego.

Kean i wsp. (2015) oraz Alharbi i wsp. (2016) dokonali oceny funkcji poznawczych zdrowych, mężczyzn po spożyciu soku pomarańczowego. Okazało się, że regularne spożywanie 100% soku pomarańczowego bogatego w flawonoidy wpływało korzystnie na funkcje poznawcze u zdrowych mężczyzn.

Franke i wsp. (2013) ocenili wpływ spożycia soku pomarańczowego na przebieg chorób nowotworowych u zwierząt. Badania na zwierzętach wykazały możliwy ochronny wpływ spożycia soku pomarańczowego na indukcyjną i promocyjną rolę zmian nowotworowych. Dodatkowo, Jaganathan i wsp. (2014) w swoich badaniach wykazali, że składniki obecne w soku z granatów i owoców cytrusowych wpływają na ich potencjalne działanie przeciwnowotworowe.

Strawność i biodostępność

Ważnym aspektem, którym powinniśmy się kierować przy wyborze produktów spożywczych, jest ich strawność. Strawność oznacza, w jakim stopniu produkt lub składnik odżywczy może być rozłożony do cząstek składowych nadających się do wchłonięcia z przewodu pokarmowego do krwi i limfy. Termin ten odnosi się do białek, tłuszczów i węglowodanów oraz do pokarmów jako całość. Poza strawnością ważną rolę odgrywa także biodostępność składników odżywczych. Pojęcie to odnosi się do stopnia, w jakim składnik odżywczy może zostać uwolniony i wchłonięty w przewodzie pokarmowym oraz wykorzystany przez organizm. Biodostępność odnosi się do witamin i składników mineralnych oraz innych związków bioaktywnych.

Biodostępność zależy od:

- rodzaju związków chemicznych, w których substancje te występują,
- stopnia uwalniania z produktu spożywczego,
- rozpuszczalności w treści pokarmowej,
- oddziaływania z innymi składnikami treści pokarmowej,
- stanu mikroflory jelitowej,
- przekształcania do postaci, która może być wchłaniana.

W przypadku wielu produktów spożywczych możemy poprawić biodostępność zawartych w nich składników

odżywczych poprzez ich rozdrabnianie lub podgrzewanie. Warto o tym pamiętać, spożywając produkty pochodzenia roślinnego. Są one bowiem bogate w błonnik, który zmniejsza biodostępność zawartych w nich składników pokarmowych.

Ciekawostka:

Łączenie produktów bogatych w witaminę C (np. soku pomarańczowego) z innymi produktami roślinnymi może wpływać na biodostępność obecnych w nich substancji odżywczych.

Np. żelazo najlepiej wchłaniane jest w postaci hemoowej, występującej w produktach pochodzenia zwierzęcego (mięso i jego przetwory). Z kolei w produktach roślinnych znajdziemy żelazo niehemowe, które jest wchłaniane w znacznie mniejszym stopniu. Biodostępność postaci niehemowej tego pierwiastka można poprawić, spożywając jednocześnie produkty bogate w kwas askorbinowy, który to ma zdolność redukcji formy Fe³⁺ do Fe²⁺ oraz zapobiega powstawaniu nierozpuszczalnych połączeń z pokarmem. Łączenie produktów roślinnych bogatych w żelazo z sokiem pomarańczowym jest więc bardzo dobrym sposobem zwiększenia ilości tego ważnego pierwiastka w naszym organizmie.

Pomarańcza czy sok pomarańczowy

Aschoff i wsp. (2015) dokonali porównania biodostępności poszczególnych karotenoidów: β-kryptoksantyny, luteiny, zeaksantyny oraz zeinoksantyny pochodzących ze świeżych pomarańczy (400 g) oraz z pasteryzowanego 100% soku pomarańczowego (719 g). Okazało się, że β-kryptoksantyna jest lepiej przyswajalna z pasteryzowanego soku pomarańczowego.

W kolejnym badaniu Aschoff i wsp. (2016) porównywali biodostępność flawanonów (hesperydyny oraz narirutyny) zawartych w 100% soku pomarańczowym oraz w pomarańczach. Prześledzono, w jakim stopniu znana wcześniej ilość flawanonów wydalana jest w moczu. Mimo iż zawartość hesperydyny w pomarańczach jest 2-3 razy wyższa niż w 100% soku pomarańczowym, ilość hesperydyny (metabolitu) wydalanej w moczu w ciągu doby była zbliżona w obu grupach. Stąd wniosek, że biodostępność hesperydyny jest większa z soku niż ze świeżych owoców.

Konsultacja merytoryczna:

dr hab. lek. med. Dariusz Włodarek, Katedra Dietetyki, Wydział Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji, SGGW w Warszawie

Źródło: www.akademiadobregosmaku.sggw.pl

Zapraszamy po sok i pomarańcze na Zjazdową!

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl

OFERTA SPECJALNA

DLA MIESZKAŃCÓW POLSKIEJ WSI

mojaWież
mojaPolska

Dołącz do programu „mojaWież”

i skorzystaj z dodatkowego rabatu na zakup nowego samochodu marki Ford.

W naszej ofercie można znaleźć zarówno samochody **osobowe**, jak i **użytkowe**.

Wybierz swój model
i kup ze specjalnym rabatem!

Wejdź na www.mojaWies.pl lub zadzwoń 800 007 444 i dowiedz się więcej!